

22 Νοεμβρίου 2018

Ένα άγνωστο νησί, ένα μοναστήρι κι ένας... μονάχος μοναχός

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Οδοιπορικά - Προσκυνήματα](#)

Ένα άγνωστο νησί, ένα μοναστήρι κι ένας... μονάχος μοναχός

Κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη «Ο τελευταίος μοναχός των Στροφάδων. Αναφορά από ένα άγνωστο νησί του Ιονίου» των Ρόμπερτ ΜακΚέιμπ και Κατερίνας Λυμπεροπούλου με εικόνες και μαρτυρίες από το νησί Σταμφάνη και το μοναστήρι του που κρατούσε όρθιο για 38 ολόκληρα χρόνια ο ερημίτης αυτός

Πώς είναι αλήθεια να ζεις ολομόναχος, σε ένα νησί όπως η Σταμφάνη του συμπλέγματος Στροφάδων στο Ιόνιο, που οι περισσότεροι από εμάς δεν είχαμε καν ακουστά προτού κυκλοφορήσει το συγκεκριμένο βιβλίο από τις εκδόσεις Πατάκη;

Επί 38 ολόκληρα χρόνια, από το 1976 ως το 2014 ο παπα-Γρηγόρης έζησε κακουχίες, αρρώστιες-πάντα γιατρευόταν μόνος του-και πολλούς σεισμούς. Τον βαρύ χειμώνα, αν είχε νοτιά (σιρόκο), μπορεί να περνούσαν και πενήντα ημέρες χωρίς να δει άνθρωπο. Γι' αυτό ακριβώς, ήταν αυτάρκης και λιτοδίαιτος. Σπάνια έτρωγε κρέας και είχε τη δική του παραγωγή: γάλα, τυρί και χόρτα. Ζούσε με τις αγροτικές δουλειές και λάτρευε τα ζώα του. Στην ουσία ήταν ένας κτηνοτρόφος-μοναχός, όπως και οι προκάτοχοί του. «Ξυπνούσα κάθε μέρα κι έβλεπα τον ορίζοντα. Εζησα μόνος μου αλλά ελεύθερος» είχε πει χαρακτηριστικά στη δημοσιογράφο Κατερίνα Λυμπεροπούλου, η οποία υπογράφει μαζί με τον

φω
Αν
Κυ

δων.
ουσείο

0

παπα-Γρηγόρης

Η συγκεκριμένη έκδοση, συνδέεται άμεσα με την επικαιρότητα, καθώς ο σεισμός της 26ης Οκτωβρίου 2018 στη γειτονική Ζάκυνθο, προκάλεσε μεγάλες ζημιές στο βυζαντινό καστρομοναστήρο, το οποίο εξακολουθεί πάντως να στέκεται όρθιο στη νήσο Σταμφάνη, σχεδόν οκτώ αιώνες, παρά τους σεισμούς, τις φωτιές και τις πειρατικές επιδρομές που έχει υποστεί.

Χτισμένη μεσοπέλαγα, η μονή θεωρείται μοναδικό μνημείο για την Ορθόδοξη μοναστική αρχιτεκτονική. Το αίτημα για αναστήλωσή της, ύστερα και από τον προ

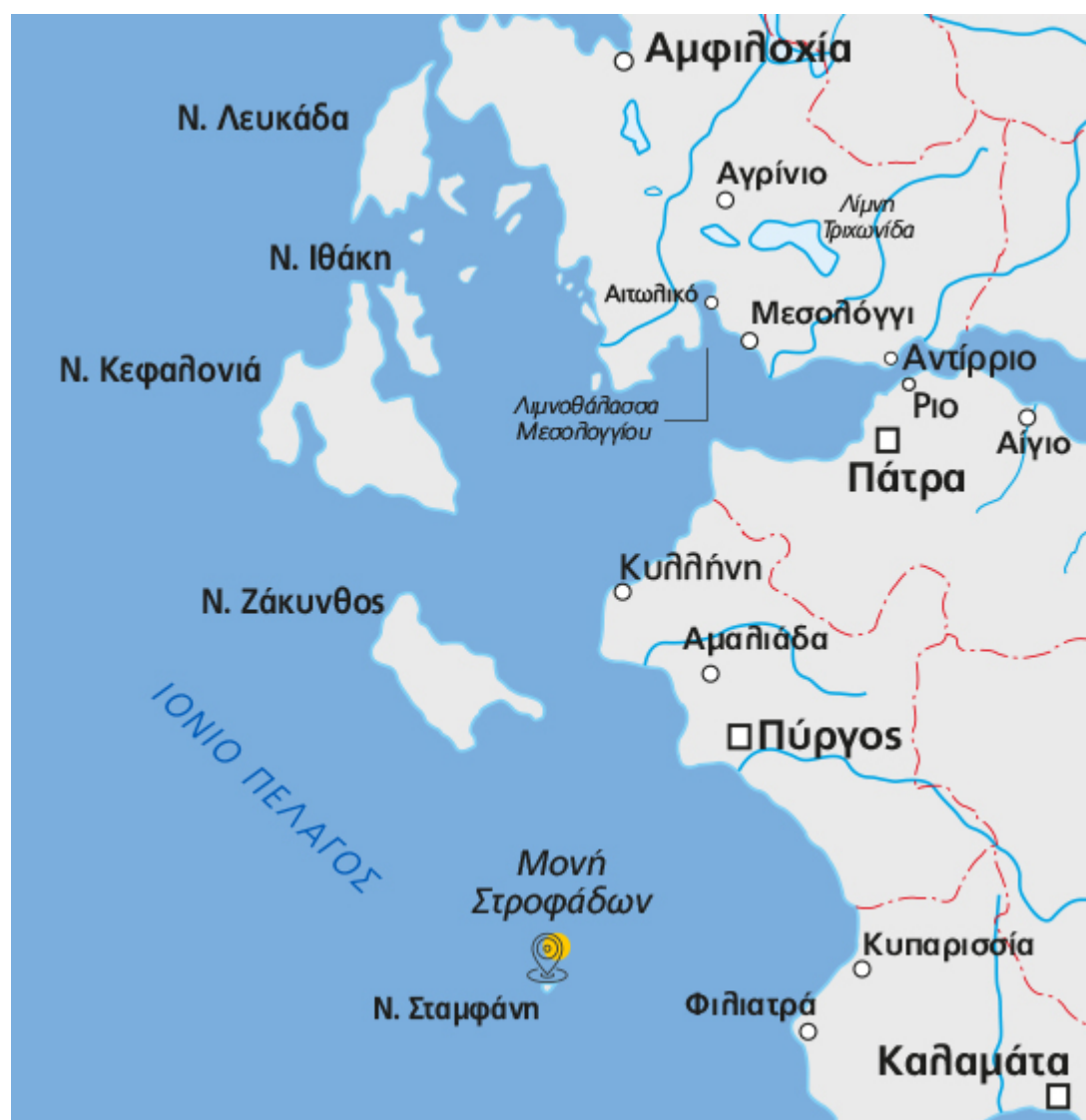

Οι

φούρνοι της Μονής και τα παραδοσιακά τους εργαλεία

Οι φωτογραφίες του ΜακΚέιμπ που φιλοξενούνται στις σελίδες του βιβλίου, αποτελούν την τελευταία και γι'αυτό πολύ σημαντική καταγραφή του πώς ήταν το μνημείο πριν από τον πρόσφατο μεγάλο σεισμό, που πλέον το έχει καταστήσει μη επισκέψιμο. Μέσα από μία σειρά ουσιαστικών και συγκινητικών συνεντεύξεων του παπα-Γρηγόρη, του τελευταίου μοναχού που έμεινε σχεδόν ολομόναχος φύλακός του για 38 χρόνια, ο αναγνώστης ξεναγείται στο ιστορικό μοναστήρι, στα παρεκκλήσια του, στην τραπεζαρία, στους μύλους, στους φούρνους και στις κατοικίες, αλλά και στις φυσικές ομορφιές του νησιού.

Παράλληλα, οι μαρτυρίες του βαρκάρη που έφερνε-καιρού επιτρέποντος-προμήθειες στον πατέρα Γρηγόρη, καθώς και του τελευταίου φαροφύλακα που κάποτε ήταν ο μόνος του φίλος στο νησί, δίνουν ιδιαίτερο χρώμα στο βιβλίο, όπως και τα δοκίμια ειδικών συνεργατών της έκδοσης, για την ιστορία, τη γεωλογία, το φυσικό περιβάλλον και την αρχιτεκτονική των μοναχικών αλλά υπερήφανων Στροφάδων.

Πώς όμως ξεκίνησε η αγάπη του αμερικανού φωτογράφου για την Ελλάδα; Ο Ρόμπερτ ΜακΚέιμπ γεννήθηκε στο Σικάγο το 1934. Φωτογραφίες άρχισε να τραβάει το 1939, με μία Kodak Baby Brownie που του έδωσε ο πατέρας του, εκδότης καθημερινής εφημερίδας στη Νέα Υόρκη. Επισκέφθηκε την Ελλάδα για πρώτη φορά το 1954 με μια Rolleiflex με φακό 75mm, f.3.5. ανά χείρας, εξοπλισμένη με φιλμ Plus-X, κατόπιν αιτήματος του National Geographic Magazine να φωτογραφίσει εκτενώς τις Κυκλάδες.

Από τότε δεν έπαψε να φωτογραφίζει την Ελλάδα. Έχει εκδόσει 15 βιβλία με φωτογραφίες από την Ελλάδα, την Κούβα, την Κίνα, την Ανταρκτική και το Σέντραλ Παρκ της Νέας Υόρκης. Μόλις εκδόθηκε το πιο πρόσφατο βιβλίο του, «Μύκονος: 1955-1957». Σε εξέλιξη βρίσκονται τα εξής: Οι Έλληνες κι οι Θάλασσές τους· Η Σαντορίνη πριν τον Σεισμό· Κάσος 1965· Πάτμος: ένα πορτρέτο· Τα Κανάλια της Γαλλίας. Έχει επισκεφθεί τις Στροφάδες τρεις φορές, μία εκ των οποίων του έμεινε αξέχαστη λόγω της παρουσίας του πατέρα Γρηγόριου, το 2005. Πιστεύει ότι η φωτογραφία είναι το ιδανικό μέσο γι' αυτό που ο ίδιος αποκαλεί

πο

0

πύργος της Μονής Στοφάδων: ένα εντυπωσιακό ογκώδες, επίμηκες και ψηλό κτίσμα, που αποτελείται από δύο σαφώς διακεκριμένα μεταξύ τους τμήματα

Ο παπά-Γρηγόρης πέθανε το 2017 και η όλη έρευνα αφιερώνεται στη μνήμη του. «Το παρόν βιβλίο είναι ο καρπός της συνεργασίας περισσότερων από δώδεκα ανθρώπων που ενδιαφέρονται βαθιά για το νησάκι αυτό. Στόχος του είναι να αναστήσει και να συστήσει στον αναγνώστη τη Σταμφάνη και ταυτοχρόνως, να επιχειρηματολογήσει υπέρ της διάσωσης των μνημείων, προτού αυτά καταρρεύσουν και μεταμορφωθούν σε σωρό ερειπίων. Από κάθε άποψη, το βιβλίο αυτό αντικατοπτρίζει την αφοσίωση, την επινοητικότητα και την επιμελή ακρίβεια της Κατερίνας Λυπεροπούλου, η οποία βυθίστηκε στην ιστορία αυτού του

ιδιόμορφου νησιού. Η ομάδα διεπιστημονική ομάδα αποτελείται από τον ιστορικό φωτογράφο Ρόμπερτ Μ...

Ο ιστορικός φάρος των

Στροφάδων

«Το παγκάκι της απελπισίας»

Και όπως λέει με τον γλαφυρό του τρόπο ο τελευταίος φαροφύλακας Δημήτρης Στήθος: «Έχετε υπ' όψιν σας ότι η ζωή του φαροφύλακα, στα χρόνια μου τουλάχιστον, δεν ήταν εύκολη. Ήσουν απομονωμένος, απάνου σε κάβους, μακριά από τη στεριά, σε ακατοίκητα ξερονήσια, όπου οι μεταφορές γίνονταν με κάτι καΐκια μικρά, πολύ δύσκολα...Το ξέρετε το «παγκάκι της απελπισίας»; Έτσι το

νθο, αν
κανείς,

Ο τελευταίος μοναχός των Στροφάδων

Αναφορά από ένα άγνωστο νησί του Ιονίου

Robert A. McCabe

Κατερίνα Λυμπεροπούλου

Το

εξώφυλλο του βιβλίου

Με τα λόγια του πατέρα Γρηγόρη (7/7/2017)

-Τι σας λείπει πιο πολύ από τα Στροφάδια;

-Ε, απ' όλα είχα. Δεν στερούμουν τίποτα. Τώρα δεν κάνει να τρώω αλάτι λόγω νεφρικής ανεπάρκειας...

-Τι ήταν το πιο όμορφο πράγμα που κάνατε εκεί;

-Το τυράκι μου.

-Τι σας ευχαριστούσε περισσότερο;

-Το τυρί μου και τα ζωντανά μου.

-Δεν φοβηθήκατε ποτέ μόνος;

-Όχι. Ούτε μια φορά.

-Τα σκέφτεστε τα Στροφάδια τώρα;

-Ε, ναι, πολύ. Εχουμε αμοιβαία αγάπη...

-Ποιος κάθεται εκεί;

-Μόνιμος δεν είναι κανείς τώρα.

-Είστε ο τελευταίος που έμεινε μόνιμα εκεί.

-.....

-Τι είναι αυτό που σας έκανε να μένετε μόνος σας τόσα χρόνια εκεί;

-Απέφυγα τις ιδιοτροπίες των άλλων και οι άλλοι τις δικές μου.

Πηγή: protagon.gr